

Vin og Spiritus Organisationen i Danmark

Børsen · 1217 København K · Telefon 33 74 65 59 · Fax 33 74 60 80 · vsod@vsod.dk · www.vsod.dk

November 2012

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse
Holbergsgade 6
1057 København K

Sendt pr. mail til primsund@sum.dk og bbm@sum.dk

Sagsnummer: 1208699

Høring: forslag til lov om ændring af lov om forbud mod salg af tobak til personer under 18 år og lov om forbud mod tobaksreklame m.v.

Vin og Spiritus Organisationen i Danmark (VSOD) skal hermed fremføre en række bemærkninger til forslaget.

Generelle bemærkninger

Med forslaget lægges blandt andet op til skærpelse af reglerne vedr. forbud mod salg af alkohol til personer under 18 år.

Skærpelsen skal ifølge lovforslaget ses som en del af en større og samlet forebyggelsesindsats for at beskytte børn og unge mod de sundhedsskadelige konsekvenser ved indtagelse af alkohol.

VSOD støtter til fulde lovforslagets intention om at beskytte børn og unge mod de sundhedsskadelige konsekvenser ved indtagelse af alkohol. VSOD arbejder systematisk på at skabe bedre vaner for unges alkoholforbrug blandt andet gennem foreningen GODA, ligesom vi mener, at det er vigtigt at udskyde unges alkoholdebut og sænke de unges alkoholforbrug i det hele taget.

VSOD ønsker at bemærke, at gældende bestemmelser allerede giver mulighed for at straffe butiksindehavere m.fl., der overtræder §§ 1 og 2 i lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år med bøde.

VSOD mener, at der skal andre vigtigere instrumenter til:

- Indførelse af en ensartet aldersgrænse for alle typer alkoholprodukter vil være en oplagt måde at sikre en entydig kommunikation på overfor børn og unge. VSOD har gennem flere år argumenteret for en salgsaldersgrænse for alkohol på 18 år under forudsætning af, at det gælder alle alkoholtyper. Derfor beklager vi den nugældende aldersdifferentiering vedr. salgsaldersgrænsen for hhv. øl og vin og spiritus, som vi af en lang række nærmere beskrevne årsager ikke mener fungerer.
- Obligatorisk skiltning er en mulighed, som VSOD hilser velkommen.
- Øget kontrol kunne være en anden mulighed.
- I restaurationer, diskoteker m.v. er det forbudt at servere alkohol for personer, der ikke er fyldt 18 år. Overtrædelse straffes med bøde både til den, der serverer, og til den, der nyder, køber eller på anden måde skaffer sig drikkevarer. På samme måde kunne man overveje også i butiksleddet at indføre bødestraf til den, der køber drikkevarer.

VSOD anbefaler tillige øget oplysningsindsats i uddannelsesinstitutioner og andre steder hvor børn og unge opholder sig.

I forbindelse med ændringen i 2010 af lov om forbud mod salg af tobak til personer under 18 år og forbud mod salg af alkohol til personer under 16 år, indførtes differentierede aldersgrænser for unges køb af alkohol, hhv. 16 og 18 år. VSOD har frarådet denne aldersdifferentiering af flere væsentlige årsager, som uddybes efterfølgende.

Specifikke bemærkninger

Med forslaget fastslås, at butiksindehaveren, ansat personale mv. har pligt til altid at få bekræftet kundens alder, hvis sælgeren ikke med sikkerhed kan bedømme kunden til at være fyldt henholdsvis 16 og 18 år ved køb af alkohol afhængigt af volumenprocenten, jf. §2, stk. 1 og 2.

Der lægges endvidere op til indførelse af obligatorisk skiltning, således at butikker med detailsalg fremover ved synlig skiltning skal informere om, at salg af alkohol kun kan finde sted, hvis kunden viser gyldig billedlegitimation, hvis sælgeren er i tvivl om kundens alder.

VSOD finder at obligatorisk skiltning er en mulighed der bør afprøves. Det skal i denne forbindelse dog bemærkes, at en række detailbutikker i forvejen af frivillighedens vej allerede har opsat skiltning. Erhvervsorganisationen Dansk Erhverv opfordrer således konkret egne medlemmer til at anvende skiltning om aldersgrænser og fremvisning af billeddokumentation.

Lovforslaget lægger endvidere op til at skærpe strafudmåling gennem en ca. fordobling af bødestørrelsen til hhv. 5.000 kr. for førstegangstilfælde, 10.000 kr. for andengangstilfælde og 20.000 kr. for tredje gangstilfælde.

Det anføres i forslaget, at der ved strafudmålingen også tages særligt hensyn til hvorvidt der er tale om en systematisk overtrædelse, herunder tilsidesættelse af pligten i forslaget til ny § 3, stk. 1-3 om fremvisning af billedlegitimation ved tvivl om kundens alder.

VSOD ønsker at bemærke, at gældende bestemmelser allerede giver mulighed for at straffe butiksindehavere m.fl., der overtræder §§ 1 og 2 i lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år med bøde. Videre fremgår allerede, at der ved udmåling af bøden skal tages hensyn til om butiksindehaveren m.fl. har gjort sig skyldig i grov eller gentagen overtrædelse af §§ 1 og 2.

Efter VSOD's viden har der hidtil kun været relativ få sager, hvor sælger er idømt bøde for overtrædelse af §§ 1 og 2 i lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år.

Derfor er det tvivlsomt hvorvidt en markant stigning i bødetaksten i sig selv vil få nogen afgørende betydning for forebyggelsesindsatsen.

Anbefaling af andre sundhedsfremmende tiltag

VSOD anbefaler som nævnt ovenfor, at ministeren som alternativ til den skærpede bødestraf i stedet sikrer mulighed for en mere entydig kommunikation rettet mod børn og unge om gode alkoholvaner, herunder hvor gammel man skal være for at købe alkohol.

Indførelsen af en aldersdifferentiering for forskellige alkoholtyper var med til at skabe unødvendig støj i denne kommunikation.

Ved en differentieret aldersgrænse opnås ikke alene, at der sendes et advarselssignal til de unge om de alkoholholdige drikkevarer, der befinder sig over grænsen. Man kommer samtidig til at sende

et modsatrettet positivt signal om de alkoholtyper, som aldersgrænsen ikke hæves for.

Som VSOD nævnte i forbindelse med den daværende høringsproces fraråder VSOD aldersdifferentiering. Ikke alene fordi det er uden effekt i forhold til det totale alkoholforbrug blandt unge og dermed mere er af ren symbolkarakter, men også fordi EU-lande der har prøvet en differentiering af, har konstateret, at det ikke fungerer.

Dokumentationen for, at aldersdifferentiering generelt er både ineffektiv og decideret problematisk, er massiv:

Ingen effekt pga. substitution

Gør man isoleret én alkoholtype sværere tilgængelig eller ulovlig for visse aldersgrupper, som en aldersdifferentiering medfører, viser alle erfaringer, at det blot vil føre til substitution i retning af de alkoholtyper, der ikke pålægges disse restriktioner. Forebyggelseskommissionen anerkender selv dette faktum (note 1).

Man rammer ikke det, de unge drikker

Man sender et signal til unge om, at alkoholtyper svarende til guldøl styrke er uproblematisk. Men det er netop denne kategori, som de unge i forvejen drikker langt mest af. Det vil i den grad mangle realitetsforankring.

Ifølge den ESPAD-rapport (note 2), udkommet i 2010 med tal fra 2007, og som jævnligt analyserer alkoholforbrug blandt unge i 35 europæiske lande, er øl den foretrukne alkoholholdige drikkevarer på tværs af Europa for de 15-16 årige. Det både i lande, hvor man differentierer og i lande, hvor man ikke differentierer, hvilket indikerer, at forbrugsmønstret særligt blandt unge tilsyneladende ikke lader sig påvirke af differentiering.

For Danmarks vedkommende fordeler forbruget sig (målt i centiliter 100% ren alkohol) sig således for de 15-16 årige (tabel 17A):

Øl:	3.0
Alkoholsodavand:	1.8
Vin:	0.5
Spiritus:	2.2

”MULD-rapport” (nr. 7 fra Sundhedsstyrelsen, august 2009) viser et identisk forbrugsbillede. Her er forbruget opdelt på drenge og piger, og rapporten viser at drenge drikker markant mere end piger, og de drikker klart mest og oftest øl. De drikker hyppigere, større mængder og oplever oftere problemer med alkohol – herunder er oftere på skadestue/ hospital end pigerne. Blandt pigerne er der langt flere, der ofte drikker øl (over 3 gange om måneden) end nogen anden alkoholtype. Også disse tal viser, at der ikke findes et sagligt argument for at indføre en differentiering, hvor spiritus reguleres hårdere end øl eller ex. cider, med det argument, at man vil ramme den alkoholtype, der er mest populær blandt unge.

Aldersgrænser i andre lande

Ved at have en differentieret aldersgrænse går Danmark imod tendenserne i det øvrige Europa (se bilag 1), hvor man generelt går væk fra differentiering. F.eks. gik Frankrig i 2009 væk fra

¹ I relation til overvejelserne om afgiftsforhøjelser fremgår det af rapporten, at det kun giver mening at regne med forbrugseffekter på samtidige afgiftsforhøjelser for samtlige alkoholtyper, fordi en isoleret afgiftsforhøjelse på en enkelt type vil blive elimineret af substitution (rapporten s. 122ff).

² Hibell, B., U. Guttormsson, et al. (2009). The 2007 ESPAD Report. Substance use among students in 35 European countries. Stockholm, The Swedish Council for Information on Alcohol and other Drugs (CAN).

differentiering og løftede aldersgrænsen for alle alkoholtyper til 18 år i realiseringen af, at det var for svært at håndhæve, for svært for forbrugerne at forstå og ud fra det basale argument, at alkohol er alkohol.

VSOD anbefaler derfor, at

- *Man afskaffer differentieringsmodellen og indfører en fælles aldersgrænse på 18 år for køb af alle typer alkohol.*

VSOD står gerne til rådighed for yderligere oplysninger.

Med venlig hilsen

Bo Lundberg
Formand for VSOD

Bilag 1: Nationale aldersgrænser for køb af alkohol.

Kilde: ICAP

Country	Drinking Age: On premise	Purchasing Age: Off premise
Albania	None	None
Algeria	18	18
Argentina	18	18
Australia	18	18
Austria	16/18 (see notes)	16/18 (see notes)
Azerbaijan	18	18
Bahamas	18	18
Belarus	18	18
Belgium	16 for beer and wine; 18 for spirits	16 for beer and wine;18 for spirits
Belize	18	18
Bolivia	18	18
Botswana	18	18
Brazil	18	18
Brunei	Illegal	Illegal
Bulgaria	18	18
Burundi	18, unless accompanied by parents	18, unless accompanied by parents
Cambodia	None	None
Cameroon	18	21
Canada	18/19 (see notes)	18/19 (see notes)
Cape Verde	18	18
Central African Republic	18	18
Chile	18	18
China, People's Republic of	18	18
China , Republic of (Taiwan)	18	18
Colombia	18	18
Comoros	None	None
Congo, Republic of	18	18
Costa Rica	18	18
Croatia	18	18
Cyprus	17	17
Czech Republic	18	18
Denmark	18	16/18 for spirits ABV of over 16,5 %

Country	Drinking Age: On premise	Purchasing Age: Off premise
Dominican Republic	18	18
Ecuador	18	18
Egypt	18 for beer; 21 for wine and spirits	18 for beer; 21 for wine and spirits
El Salvador	18	18
Equatorial Guinea	None	None
Eritrea	18	18
Estonia	18	18
Ethiopia	18	18
Fiji	21	21
Finland	18	18
France	18	18
Gabon	None	None
Gambia	Illegal (18 for non-Muslim population, 5% of total population)	Illegal (18 for non-Muslim population, 5% of total population)
Georgia	16	16
Germany	16 for beer and wine; 18 spirits	16 for beer and wine; 18 spirits
Ghana	None	None
Greece	18	None
Guatemala	18	18
Guinea-Bissau	None	None
Guyana	18	18
Hungary	18	18
Iceland	20	20
India	18 to 25, depending on state	18 to 25, depending on state
Indonesia	21	21
Ireland	18	18
Israel	18	18
Italy	16	16
Jamaica	None	16
Japan	20	20
Kazakhstan	18	18
Kenya	18	18
Korea, Republic of (South Korea)	19	19

Country	Drinking Age: On premise	Purchasing Age: Off premise
Kyrgyzstan	None	None
Latvia	18	18
Lesotho	18	18
Libya	Illegal	Illegal
Lithuania	18	18
Luxembourg	16	None
Malawi	18	18
Malta	17	17
Mauritius	18	18
Mexico	18	18
Micronesia	21	21
Moldova	18	18
Morocco	None	16
Mozambique	18	18
Namibia	18	18
Netherlands	16, but 18 for spirits that have an ABV of over 15%	16, but 18 for spirits that have an ABV of over 15%
New Zealand	18	18
Nicaragua	19	19
Niger	18	18
Nigeria	18	18
Norway	18, but 20 for spirits defined as 22% ABV	18, but 20 for spirits defined as 22% ABV
Pakistan	Illegal (21 for non-Muslim population)	Illegal (21 for non-Muslim population)
Palau	21	21
Panama	18	18
Papua New Guinea	18	18
Paraguay	20	20
Peru	18	18
Philippines	18	18
Portugal	16	16
Russia	18	18
Samoa	18	18

Country	Drinking Age: On premise	Purchasing Age: Off premise
Seychelles	18	18
Singapore	18	18
Slovenia	18	18
Solomon Islands	21	None
South Africa	18	18
Spain	18 (16 in Asturias)	18 (16 in Asturias)
Sri Lanka	21	21
Swaziland	None	18
Sweden	18	20, but 18 for beer with ABV of 3.5% or less
Switzerland	16/18, depending on the canton, for beer and wine; 18 in all cantons for spirits	16/18, depending on the canton, for beer and wine; 18 in all cantons for spirits
Thailand	20	20
Togo	None	None
Tonga	18	None
Trinidad and Tobago	18	18
Turkey	18	18
Turkmenistan	18	18
Uganda	18	18
Ukraine	18	18
United Kingdom	18	18
United States	21	21
Uruguay	18	18
Uzbekistan	None	20
Vanuatu	18	18
Venezuela	18	18
Vietnam	None	18
Zambia	18	18
Zimbabwe	18	18

ICAP has gathered information from over 100 countries around the world on the minimum ages to legally purchase and consume alcohol. The table records the minimum legal purchase ages both on- and off-premise and by beverage type (beer, wine, and spirits). January 2010.